

HORIZON-TAAL

november - december 2022

Jaargang 54 - nummer 318

**ESPERANTO EN VREDE IN IEPER
SCHENKINGSCEREMONIE EL POPOLA ĈINIO
SUCCESVOL JONGERENCONGRES IN NEDERLAND**

INHOUD

Ten geleide + uitnodigingen / oproepen	3
Vredesstad Ieper maakte kennis met Esperanto als levende taal	4
Stemmige schenkingsceremonie in de Nottebohmzaal	7
Lidmaatschapsformulier	11
Aliĝilo IFEF 2023	13
75 jaar Verenigde Naties: wat met de communicatie? Episode 2	15
Succesvol wereldcongres in Canada	17
Nia delonge ne plu okazinta dumtaga kunveno	19
El la Esperanta gazetaro	20
Dunganonco	20
Jongerencongres in Nederland	21
Annes kijk op de taalactualiteit	22

Foto op de cover: groepsfoto van het bezoek van deelnemers aan het jongerencongres IJK tijdens een excursie in Antwerpen op 24/08/2022. Rondleiding door Antwerpen onder leiding van Ella Strug.

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond vzw

54ste jaargang november-december 2022. Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.

Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd.

Redactie: Piet Glorieux @horizon.taal@esperanto.be www.esperanto.be/horizontaal

Tekstopmaak: Yves Nevelsteen yves.nevelsteen@gmail.com

Werkten mee aan dit nummer: Guido-Henri De Couvreur, Cyreen Knockaert, Kris Panis, Ivo Schenkel, Anne Tilmont, Kristin Tytgat e.a.

Administratie en verantwoordelijke uitgever

Vlaamse Esperantobond vzw • Lange Beeldekensstraat 169, BE-2060 Antwerpen

03 234 34 00 @admin@fel.esperanto.be www.esperanto.be/fel/nl

BE0419 028 122 • RPR Antwerpen • KBC: IBAN BE31 4025 5105 3155, BIC: KREDBEBB

bpost: IBAN BE66 0000 2653 3843, BIC: BPOTBEB1

Abonnement: 30 euro per jaar (6 nummers)

Advertentietarieven:

	1-malig	3-malig*	6-malig*
1/1 pagina	257	625	1000
1/2 pagina	150	375	600
1/3 pagina	110	275	440
1/4 pagina	80	200	320
1/8 pagina	55	140	220
1/12 pagina	30	75	120

Alle prijzen zijn in euro.

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een drukklaar geleverd exemplaar.
Btw-tarief van 21% op deze tarieven.

TEN GELEIDE

Wie, zoals ik, in een veeltalig milieu van kenniswerkers zijn brood verdient – mijn naaste collega's zijn voor 50% Indiërs, 25% niet-Nederlandstaligen en 25% Nederlandstaligen – beseft dat we Engels nodig hebben. Tot spijt van wie het benijdt, op dit moment kan je niet buiten het Engels om met elkaar te communiceren op de werkplek. Anderzijds is deze taal nog voor zeer veel mensen een onbereikbaar ideaal. Ook "iedereen Nederlands" is in onze superdiverse samenleving een verre droom. Voor een groot deel van de mensen aan de onderkant van de samenleving maakt het gebrek aan financiële middelen, lees "tijd", het onmogelijk om een taal fatsoenlijk te leren. We evolueren naar een veeltalige samenleving waarbinnen we toch op de een of andere manier zullen moeten communiceren. Ligt daar geen kans voor Esperanto, hetzij als opstapje naar een andere taal, hetzij als algemene communicatietaal voor wie de smaak te pakken krijgt?

Piet Glorieux

Doe je gift voor het einde van het jaar

De Vlaamse regering heeft beslist om de (kleine) jaarlijkse subsidie voor de Vlaamse Esperantobond vzw in te trekken. De belangrijkste impact daarvan is echter dat de VEB zeker in 2023 het recht verliest om fiscale attesten uit te reiken. Schenkers kunnen de overheid dus niet langer laten meebetalen voor hun giften in 2023. Maar dit kan zeker nog tot eind 2022. Wil je dus nog genieten van belastingaftrek, gelieve je gift dan zeker voor 31 december 2022 te doen!

Meewerken aan Treincongres?

Van 6 tot 12 mei 2023 houdt de Internationale Esperanto-Federatie van Spoorwegmensen (IFEF) haar congres in Antwerpen. Het plaatselijk comité in België heeft de komende maanden heel wat organisatorisch werk voor de boeg. We hebben intussen al de belangrijkste functies ingevuld maar hebben nog heel wat helpende handen nodig voor de talloze grote en kleine taken voor, tijdens of na het congres. Voel je je geroepen je bij ons organiserend team te vervoegen? Geef dan een seintje met graag ook enkele voorstellen waarmee je ons wil helpen (kristin.tytgat@skynet.be). Hartelijk dank!

Plaatselijk organiserend comité (LKK):

1. Kristin Tytgat: coördinatie, huisvesting en externe relaties
2. An Olijslagers: secretaris en website
3. Piet Glorieux: financiën en avondprogramma
4. Yves Nevelsteen: informatiebrochures en technische hulp
5. Marc Cuffez: excursies
6. Ite Tytgat: cultureel programma
7. Clara Bracke: onthaal
8. Michèle De Meyere: nacongres in Wallonië

Website: <https://ifef2023.net>

E-mail: info@ifef2023.net

Uitnodiging Algemene Vergadering

Het bestuur van de Vlaamse Esperantobond nodigt u uit om deel te nemen aan de jaarlijkse Algemene Vergadering, die zal plaatsvinden op zaterdag 26 november om 10u30 in de lokalen van de Vlaamse Esperantobond, Lange Beeldekensstraat 169 te Antwerpen. Elk lid mag de vergadering bijwonen. Stemgerechtigd op deze vergadering zijn afgevaardigden van de lokale Esperantogroepen, hoofdredacteurs van Vlaamse Esperantotijdschriften, gecoöpteerde leden.

1. Goedkeuring vorig verslag.
2. Bespreking jaarplan en budget voor 2023.
3. Hoe nadenken over onze toekomst/onze strategie?
4. Uitnodiging tot kandidaatstelling voor mandaten die in 2023 vacant worden.
5. Rondvraag.

Nieuwe beginnerscursus in Leuven

Onlangs is in Leuven een nieuwe beginnerscursus Esperanto gestart. Aansluiten is nog mogelijk! De lessen vinden plaats op 9/11, 23/11, 7/12 en 21/12/2022 van 13.00 tot 18.00 u (met pauze). Leerboek: Taalcursus Esperanto: 13 euro. Les: 10 euro per namiddag = 5 uur. Alle info: <https://mallonge.net/cursus2022>

VREDESSTAD IEPER MAAKTE KENNIS MET ESPERANTO ALS LEVENDE TAAL

Verslag van een gesmaakt Benelux-congres en vredesevenement

Ieper betitelt zichzelf als vredesstad. Niet zonder reden, gelet op zijn droeve lot tijdens de Eerste Wereldoorlog, waarvan je nog overal sporen terugvindt. Sinds een aantal jaar wordt 21 september, de Internationale Dag van de Vrede, er herdacht met allerlei activiteiten. Min of meer toevallig was Esperanto dit jaar een van de (hoofd)ingrediënten.

Een beetje geschiedenis. Na een oproep tijdens het Wereld-Esperantocongres in Lahti (Finland) in 2019 had Piet Glorieux zijn koor Vamos Pra Lutar (Vamos) uitgenodigd om deel te nemen aan een festival van koren voor vrede. Het moest een herdenking worden van het Jaar van de Vrede 2000. Om de gekende redenen kon dit evenement dat jaar niet plaatshebben en werd het in 2022 gepland. Om deel te nemen aan het festival “op afstand” moest het koor aan twee voorwaarden voldoen: een zelfgemaakt vredeslied of een lied waarop geen auteursrechten rusten, opnemen en een lokaal evenement organiseren.

Het resultaat van de eerste voorwaarde kan je bekijken op YouTube. Zoek op “Festival International de la Paix Claude Yvans” en je vindt een compilatie van filmpjes van de deelnemende koren met het (Nederlandstalige) Vamos-filmpje op minuut 29. Deze compilatie zou getoond zijn tijdens het centraal evenement van het korenfestival in Tolosa op 17 september.

Lokaal evenement

Het korenfestival had een link met Esperanto. François Lo Jacomo, die de oproep lanceerde in Lahti, vertegenwoordigde UEA (Wereld-Esperantovereniging) in het verbindingscomité van UNESCO, dat het festival organiseerde. Esperanto was, onder meer daarom, een van de werktalen van het festival. Als je de compilatie beluistert, zal je ook merken dat meer dan een van de deelnemende koren een link heeft met Esperanto. Piet Glorieux, die de contactpersoon was voor Vamos met de organisatoren van het korenfestival, deed dit vanzelfsprekend in het Esperanto, een lichte vingerwijzing naar het feit dat Esperanto een levende taal is.

De plannen voor het lokaal evenement, als bijdrage van Vamos aan het korenfestival, waren in het najaar van 2021 nog vaag, maar zeker was dat het in vredesstad Ieper zou doorgaan. De vredesambtenaar van de stad die daarover gepolst werd, vond het een reuze-idee omdat hij elk jaar inspiratie zoekt voor de herdenking van de Internationale Dag van de Vrede (rond 21 september). Van het een kwam het ander. Waarom geen Esperantobijeenkomst, bijvoorbeeld het Benelux-congres, organiseren rond dezelfde tijd? In die hoek van West-Vlaanderen was er al jaren weinig Esperantoactiviteit te bespeuren. Verblijfscentrum De Iep werd meteen vastgelegd voor het weekend van 24-25 september.

Ingrediënt Esperanto

Terwijl het LKK van het Benelux-congres, Piet Glorieux, An Olijslagers en Nicky Janssen, ijverig bezig was met de uitwerking van het congres, werd in het voorjaar van 2022 een werkgroep opgezet, bestaande uit vertegenwoordigers van vier organisaties en Stad Ieper, voor de organisatie van een “vredesnamiddag” op zaterdag 24 september. Van de werkgroep maakten behalve vertegenwoordigers van Stad Ieper, Vamos en de Vlaamse Esperantobond ook twee andere organisaties deel uit: Stichting Embrace, een hulporganisatie die fondsen verzamelt ten bate van schoollopende kinderen in Ethiopië, en de lokale afdeling van Neos, het Netwerk van Ondernemende Senioren. Bij de start stelde Piet Glorieux Esperanto voor en de link van de taal met vrede en het korenfestival. Dat inspireerde de vredesambtenaar om een informatiesessie rond “Esperanto: taal van de vrede?” te suggereren in het Vleeshuis, een prestigieus, goed uitgerust gebouw op een sprong van de Lakenhallen. En de rest is geschiedenis...

Benelux-congres met vrede als thema

Het congres werd geopend met het traditionele kennismakingsspel, dat An Olijslagers in goede banen leidde. Daarop volgde een gloedvol concert van Abel Massiala en Heidi Goes. Abel, een in Brugge verblijvende Angolees, zong, in het Portugees en het Esperanto, eigen werk en Angolese liederen. Heidi

declameerde uit het Portugees vertaalde poëzie van Agostinho Neto, de eerste president van Angola.

Tijdens de daaropvolgende voormiddagen was er voor elk wat wils. Het lezingenprogramma verrijkte de kennis van de deelnemers over “Esperantisten en de Grote Oorlog” (Javier Alcalde), “Vredesactivisten voor de Eerste Wereldoorlog en hun link met Esperanto” (Bernard-Régis Larue), “Vredesactie in Hiroshima” (Osioka Taeko) en “Het gebruik van chemische wapens tijdens de Eerste Wereldoorlog” (Yannick Vercammen).

Er waren ook diverse workshops voor hen die minder houden van lezingen. Vooral de workshop “Leren spelen op de hommel” viel fel in de smaak, in die mate zelfs dat Johan Van Eenoo de workshop herhaalde op zondag. Maar ook “Origami voor beginners” met Emiel Vanderfeesten en “Stoffenbeschildering”

kregen de nodige deelnemers. Mireille Grosjean leidde ten slotte een workshop “Conflictoplossing”, aansluitend bij het thema van het congres.

Een dergelijk congres is voor beginnende, lokale esperantisten een laagdrempelige gelegenheid om hun kennis ongedwongen te oefenen. Voor hen was er ook een cursus onder deskundige leiding van Kristin Tytgat en Gunter Neue.

Hoewel het weer(bericht) vele – initieel ingeschreven – deelnemers had afgeschrikt, viel het al bij al mee en waren de effectieve deelnemers lovend over de wandeling (getolkt door Piet Glorieux) en de fietstocht (getolkt door Eddy Van den Bosch).

Ieper en Hiroshima

Tijdens de voorbereiding van de vredesnamiddag was het woord Hiroshima al een aantal keer gevallen. Hiroshima en Ieper hebben immers, behalve hun

vreselijke geschiedenis, ook hun inzet voor vrede gemeen, als voorzitter, respectievelijk vicevoorzitter, van de Mayors for Peace. Dat inspireerde Piet Glorieux om de - in Esperantomiddens bekende - vredesactiviste uit Hiroshima, mevrouw Osioka Taeko, live te interviewen tijdens de informatiesessie over Esperanto in het Vleeshuis. Het was de bedoeling dat prof. dr. Marc van Oostendorp, die als neerlandicus ook in Vlaanderen bekendheid geniet, de inleiding zou verzorgen, maar helaas moest die op de valreep verstek laten gaan. In allerijl werd Kristin Tytgat gevraagd om zijn plaats in te nemen en zij deed dat voortreffelijk. Na het interview toonde onze Angolese esperantist Abel nog een staaltje van zijn kunnen en declameerde Anne Brabant een aangepast gedicht van Mikhaelo Bronštejn. Na de sessie ging Piet Glorieux, bijgestaan door Johan Van Eenoo, in een workshop nog dieper in op de taal voor het helaas zeer beperkte publiek van niet-esperantisten. Tijdens de hele namiddag was een cameraploeg van de opleiding “Video content creator” van Syntra West in de weer om opnames te maken. De organiserende verenigingen zullen een kopie krijgen van het resultaat.

Het vredesconcert: voor velen het hoogtepunt

Ter overbrugging van de lange namiddag werden de esperantisten 's namiddags vergast op een deugdlopende versnapering in de binnentuin van Biking Bar, op enkele honderden meters van de Sint-Jacobskerk, waar koor Vamos Pra Lutar zou concerneren. Het koor, dat zichzelf solidariteitskoor noemt, zingt liederen in diverse talen, over “vrede en gerechtigheid en tégen oorlog en verdrukking, armoede en uitbuiting”. Natuurlijk mocht in dat geheel een verwijzing naar Esperanto niet ontbreken. Bovendien zingt het koor ook twee liederen in het

Esperanto maakte een goede beurt in Ieper

Conclusie na de feiten. Een pak mensen maakten door het vredesconcert, de informatiesessie en de communicatie errond kennis met Esperanto als levende taal. De Vlaamse Esperantobond maakte een goede indruk bij zowel de samenwerkende organisaties als bij de stadsambtenaar - wie weet zit er meer in. Hopelijk geeft dit inspiratie voor andere soorten van samenwerking met niet-Esperanto-organisaties. De deelnemers aan het Benelux-congres waren, getuige de vele lovende reacties, opgetogen over programma, organisatie en verblijf. Dit prettige verblijf in De Iep zou niet mogelijk geweest zijn zonder Dieter en zijn team, die alles in (heel) goede banen leidden. Hij genoot zichtbaar van de aangename sfeer en ... overweegt zelfs om Esperanto te leren.

Piet Glorieux

Op <https://benelukso.eu/kongreso> kan je foto's vinden van het congres in Ieper. Je vindt er ook een verslag van Marilyn Droog, dat is verschenen in het magazine 'Espéranto en marche' van Espéranto Wallonie. Tenslotte kan je er ook de verschillende documenten downloaden die zijn uitgedeeld aan de deelnemers.

Esperanto. Een ervan werd zowel in het Nederlands als in het Esperanto gepresenteerd. Op die manier kreeg het talrijk opgekomen publiek een beeld van Esperanto als levende taal. Het concert zelf kreeg een staande ovatie, niet het minst van de aanwezige esperantisten. Velen noemden dit het hoogtepunt van het congres. Na het concert kreeg Vamos, voor de eerste keer in zijn geschiedenis, nog de eer om een lied te brengen onder de Menenpoort, voorafgaand aan de Last Post. Deze ceremonie, die elke dag om 20 uur plaatsvindt onder de Menenpoort sinds het einde van de Eerste Wereldoorlog, maakte grote indruk op iedereen, bij uitstek op de deelnemers die ze nog nooit hadden meegemaakt.

MOVADO

STEMMIGE SCHENKINGSCEREMONIE IN DE NOTTEBOHMZAAL

Naar aanleiding van een schenking aangeboden door de *Ŝanhaja Amikaro de la Ĉina Esperanto-Asocio*, vond op dinsdag 6 september 2022 een kleine ceremonie plaats in de Antwerpse Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience (EHC).

Genoemde Esperantovereniging uit Shanghai had namelijk het idee opgevat drieëntwintig boekdelen met ingebonden nummers van *El Popola Ĉinio* te doneren aan Stad Antwerpen. Een bezoek aan China door de alom bekende *samideano* Jo Haazen is daar niet vreemd aan geweest. Niet zo verwonderlijk dat vele deuren opengaan voor iemand met internationaal erkende competentie inzake beiaard... Prof. Haazen vergeet tijdens zijn internationale missies natuurlijk nooit de banden aan te halen met de plaatselijke Esperantomiddens!

Zoals het mooi opgedrukt staat in goudbelettering op elk boekdeel: *Donaco al Antverpeno, ĝemelurbo de Ŝanhajo*. Nu, er had ook op kunnen staan: *al mia fratineto*, geschenk aan mijn kleine zusje. Want "zusterstad" Shanghai telt 25 miljoen inwoners, de hele metropool zelfs 36 miljoen. Antwerpen is erbij vergeleken slechts een polderdorp...

China is een van de weinige landen waar de Staat het Esperanto niet ignoreert, er integendeel in relatief belangrijke mate gebruik van maakt voor culturele en politieke doeleinden. M.a.w. de Staat besteedt middelen aan Esperanto en bekostigt ambtenaren ervoor. Waar kan men hetzelfde zeggen? Niet te verwonderen dus dat de Esperantocollectie van EHC inmiddels een uitzonderlijk groot aantal werken uit China omvat, vaak bijzonder mooi geïllustreerd, vrij vaak jeugd- en kinderboeken... dus zeker niet alleen politieke pamfletten!

Radio Peking Internationaal zendt uit in ca. 35 verschillende talen, waaronder Esperanto. De Esperantoredactie bevindt zich toevallig net naast de Nederlandse redactie, zoals prof. Haazen tot zijn genoegen zelf vastgesteld heeft. Bij zijn laatste bezoek telde de Esperantosectie 12 medewerkers, onder wie vertalers en redacteurs. Maar er zijn in de stad nog andere instellingen waar een flink aantal Esperantobedienden werken, onder meer in uitgeverij *Fremdlingva Eldonejo* en het redactieteam

van *El Popola Ĉinio*, en in de Universiteit van Peking. China heeft een indrukwekkend Esperantomuseum in Zaozhuang. Het land heeft zelfs een Esperantobos aangelegd. Prof. Haazen zorgde dat er een boom geplant werd met naamplaatje van de *Koninklijke Antwerpse Esperantogroep La Verda Stelo...*

Daarmee zijn we terug beland in Antwerpen, in de Nottebohmzaal:

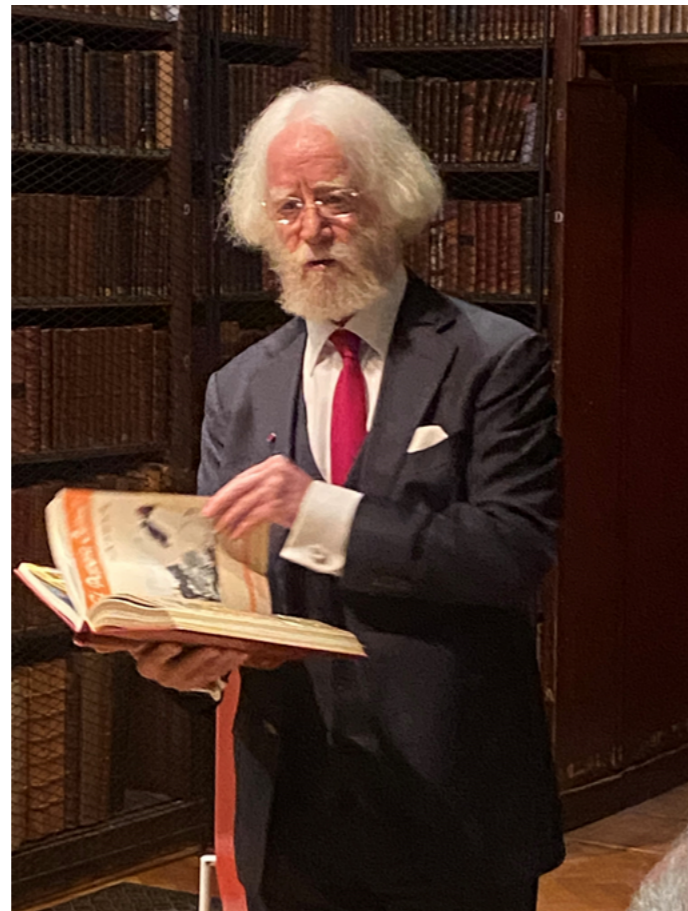
De heer Peter Thoelen, pas sinds april van dit jaar directeur van EHC, beet de spits af, en verwelkomde de kleine maar sterk geïnteresseerde schare toehoorders. Hij schetste algemeen beleid en werking van de instelling. Terzijde te noteren is dat de heer Thoelen nauwe banden heeft met Mechelen, waar ook prof. Haazen een prominente rol heeft gespeeld als directeur van de beiaardschool. Verder mag eraan herinnerd worden dat bij zijn aanstelling korte tijd geleden de nieuwe directeur benadrukt heeft dat hij de bedoeling heeft het succesvolle beleid van zijn voorgangster, An Renard, nauwgezet en onveranderd voort te zetten.

Prof. Haazen verdeelde zijn uiteenzetting over twee delen, want uit persoonlijke naam doneerde hij nog een andere belangrijk werk aan EHC.

Beide toespraakjes werden afgewisseld met het kunstige snarenspeel van de heer Xia Hua op de *pipa*, een traditionele Chinese luit met vier snaren. Hij bracht twee werken uit het klassiek Chinees muziekrepertoire. Leuk om weten is dat de heer Xia Hua oud-leerling is van prof. Haazen en zelf beiaardier. Door de Chinese musicus werden al 3 cd's uitgebracht en zijn muziek is regelmatig te horen op de radio (Klara). Hij vormt het ensemble "Luthomania" met twee andere bekende luitspelers, Philippe Malfeyt en Abid El Bahri. Aldus worden tradities uit Azië, Afrika en Europa samengebracht.

In het eerste deel van de uiteenzetting door prof. Haazen ging het uiteraard over de door de Chinese vereniging geschonken tijdschriftencollectie, een toonbeeld van prachtig geïllustreerde en zeer diverse documentatie over China en de Chinese samenleving met hun duizenden jaren oude cultuur. Dit neemt niet weg dat het tijdschrift daarnaast op nuchtere en scherpzinnige

Afbeelding links boven: directeur Peter Thoelen verwelkomt de aanwezigen.

Afbeelding rechts boven: samideano Haazen presenteert 'El Popola Ĉinio'

Afbeelding links midden: musicus Xi Hua betovert met Chinese klanken

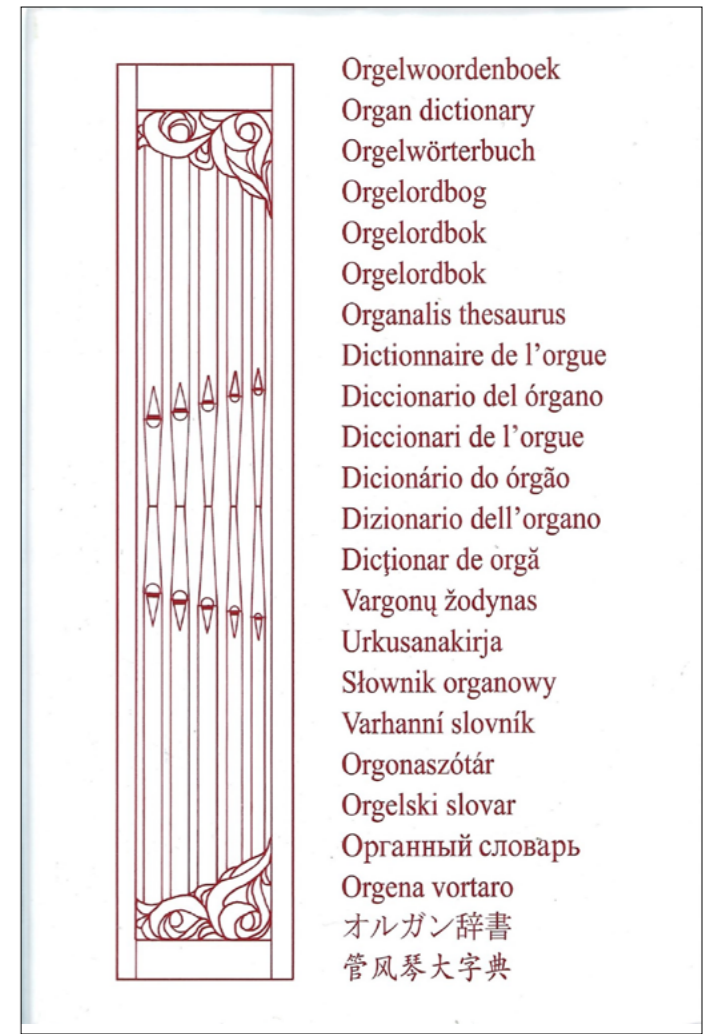

wijze veel typische Esperantoaangelegenheden en -onderwerpen behandelt.

Maar de begeesting van de spreker nam zienderogen toe wanneer hij begon uit te weiden over de Esperantobeweging in Antwerpen met de groep *La Verda Stelo*, waarvan hij enkele jaren voorzitter is geweest. Uiteraard is het hoogst uitzonderlijk wanneer een dergelijke vereniging meer dan een eeuw onafgebroken blijft functioneren, en met uitzondering van de oorlogsjaren, elke vrijdag vergaderingen kon organiseren. Bij de Esperantosprekers is de Vlaamse Esperantobond in de hele wereld bekend om zijn vele uitgaven, waarvan de meeste intussen ook in EHC geraadpleegd kunnen worden.

Na een van de muzikale intermezzo's kwam in het tweede luik de persoonlijke donatie van prof. Haazen aan bod. Het betreft de uitgave van 2015 van het *Orgelwoordenboek*, een lijvig werk in liefst 23 talen, van het "eenvoudige" Esperanto tot Fins, Russisch, Chinees en Japans. EHC bezat alleen nog maar de uitgave van 1989, toen nog meer bescheiden enkel in Nederlands, Engels en Duits gepubliceerd. De initiatiefnemer en voornaamste auteur van dit zeer gespecialiseerde technische woordenboek is woonachtig in Sint-Niklaas: orgelbouwer Wilfried Praet. Hoewel minder bekend bij het grote publiek, is het internationaal in vakkringen een gewaardeerd en uniek standaardwerk. Maar net als Esperanto is muziek een internationaal medium. Het bleek duidelijk niet onoverkomelijk in heel wat landen deskundigen te vinden die wilden meewerken als vertalers. Nadat de oorspronkelijke Esperantoverlater overleden was, kon prof. Haazen zijn werk voortzetten en voltooiën. Ik heb begrepen dat het destijds wijlen Edward Symoens geweest moet zijn die de contacten gemaakt heeft voor wat Esperanto betreft. De heer Praet was graag bij deze ceremonie aanwezig geweest, maar hij had tot zijn spijt juist een afspraak voor een medisch onderzoek. Maar hij werd vertegenwoordigd door zijn sympathieke echtgenote! Het *Orgelwoordenboek* wordt door EHC beschikbaar gesteld in de leeszaal, zodat het daar gemakkelijk en zonder formaliteiten geraadpleegd zal kunnen worden. Niet zonder fierheid kunnen we stellen dat het kleine Vlaanderen met dit werk nog maar eens toont een voortrekker te zijn op het gebied van artistiek en technisch kennen en kunnen. Daarnaast bewijst het ook, als dit nog nodig zou zijn, dat Esperanto uitstekend geschikt is als taal van wetenschap en techniek, zelfs voor de meest gespecialiseerde onderwerpen.

Om te eindigen kregen we gelegenheid om de geschonken werken even ter hand te nemen, en bij de receptie het glas te heffen op de mooie resultaten

van de reeds zes jaar durende intense en vruchtbare samenwerking tussen Vlaamse Esperantobond en EHC. Een wettelijk beschermde, dagelijks toegankelijke Esperantocollectie, die inmiddels een 8000 titels telt, vindt men niet in elke regio, zelfs niet in elk land. Weliswaar mag eraan herinnerd worden dat niet het grote aantal boeken het finale doel is, wel dat ze bestudeerd worden. Onlangs las ik volgende betekenisvolle zin in een werkje over de grote *Deutsche Esperanto-Bibliothek* te Aalen: *Die Bibliothek ist ein Ort des Lernens, nicht ein Lager für Bücher...*

Voor wie niet gehaast was, bleek er nog een toemaatje! In EHC bevindt zich namelijk een van de oudste "boeken" ter wereld, een Egyptische dodenpapyrusrol van 1000 vóór Christus, werelderfgoed dus. Deskundige Leni Albertyn liet ons deze rol zien en vertelde van naaldje tot draadje wat erin beschreven staat: de wonderbare reis door de onderwereld, tot het bereiken van het eeuwige leven, van hogepriesteres Djed-Maät-iou-s-anch. De afwezigen wezen getroost. Want ook via de website van EHC kan men in 12 filmpjes scène per scène met deze zeer voorname dame kennismaken!

Cyreen Knockaert

Totaal pagina 1

Abonnementen:

p	Horizontaal (gratis voor leden)	☐ rete ☐ papere	25,00 EUR / 30,00 EUR	.....	EUR
m	Monato		65,00 EUR	.....	EUR
em	Ret. Monato PDF/ePub/Kindle/imp3		36,40 EUR	.....	EUR
uk	UNESKO Kuriero		59,00 EUR	.....	EUR
e	Esperanto		45,00 EUR	.....	EUR
ja	Juna Amiko	☐ rete ☐ papere	11,00 EUR / 18,00 EUR	.....	EUR
kk	La Kancerkliniko		27,50 EUR	.....	EUR
k	Kontakto		25,00 EUR	.....	EUR
lf	Literatura Foiro (6 foje jare)		56,00 EUR	.....	EUR
oe	La Ondo	☐ pdf ☐ ePub	15,00 EUR	.....	EUR

Esperantista Vegetarano / Naturista Vivo / Internacia Pedagogia Revuo / Espero Katolika /

Ateo : zie Internationale lidmaatschapsbijdragen !

Boeken

gilg	La kanto de Gilgames (S. Braut)	5,90 + 3,00 EUR	.....	EUR
fstajh	Frankenŝtajno (Shelley)	14,00 + 5,00 EUR	.....	EUR
juag	La memoraĵoj de Julia Agripina (A. Lowenstein)	20,00 + 6,00 EUR	.....	EUR
srfi	Sangoruĝa fiago (Steele)	16,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
avmo	Nekredebla aventuro de la misio Moresten (Coffinet)	12,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
okpr	Oklingva Proverbaro (Desmet)	39,00 + 6,00 EUR	.....	EUR
pato	Paulus fondinto (T. Steele)	10,20 + 3,00 EUR	.....	EUR
muzm	Muzeo de milito (Magris)	35,00 + 5,00 EUR	.....	EUR
konep	Konflikto de la epokoj (E. De Kock)	33,00 + 6,00 EUR	.....	EUR
espri	Esprimaro (Desmet)	12,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
foto3	Fotoalbumo fermiĝas (T. Steele)	7,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
mufio	Muelleo de la fortuno (Slavici)	11,40 + 3,00 EUR	.....	EUR
putin	Homoj de Putin (2a eldono) (Kalle Kniviilä)	15,00 + 5,00 EUR	.....	EUR
bbub	Brusela bubo	7,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
dhne	Dio ne havas eklezion (T. Steele)	11,40 + 3,00 EUR	.....	EUR
kamuf	Konvinka kamuflaĵo (T. Steele)	19,00 + 5,00 EUR	.....	EUR
vagi	Kiel vaglumoj (W. Eisschot)	10,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
samo	Supla amo, Lenige liefde (de Coninck)	16,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
lidip	Por ke la tagoj de la homaro (L. Zamenhof)	24,00 + 4,00 EUR	.....	EUR
marti	Morto de artisto (Anna Löwenstein)	20,00 + 6,00 EUR	.....	EUR
bibi	Bildo kaj vorto, ĉiela forto (Desmet) pdf	6,10 EUR	.....	EUR
eokul	Esperanto kaj Kulturo (Desmet) pdf epub azw3	6,00 EUR	.....	EUR
pslu	Proverboj sub lupeo (Desmet) pdf epub azw3	5,00 EUR	.....	EUR
vludo	Vortarludoj (Desmet) pdf epub azw3	5,30 EUR	.....	EUR
vvv	Vortoj, vortaro kaj vortaristo pdf epub azw3	6,60 EUR	.....	EUR
mipo	Mikspoto (Desmet) pdf epub azw3	6,30 EUR	.....	EUR
agpa	Aglokula panoramo (Desmet) pdf epub azw3	5,30 EUR	.....	EUR
fosu	Fositaj sulketoj (Desmet) pdf epub azw3	5,30 EUR	.....	EUR

Bijna alle boeken zijn ook verkrijgbaar in de elektronische formaten pdf, epub en azw3

TOTAAL ..... EUR

KORTING van 20% bij aankoop vanaf 3 boeken (mogen verschillende titels zijn).

Max. 7,50 € port in België.

2 - BESTELFORMULIER

Totaal pagina 1 & 2

Cursussen en woordenboeken

pfesp	Praktika fundamento de Esperanto	10,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
leleg	Lerni e-legante (Desmet)	20,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
nedi	Nemave Edifi (por progresantoj)	20,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
prog	Wortendoek NL-Eo-NL	18,00 + 5,00 EUR	.....	EUR
pivi	Vasta Vortaro/PIV-ido Eo-NL	59,00 + 6,00 EUR	.....	EUR
abcg	ABC-Gramatiko de Esperanto	29,75 + 5,00 EUR	.....	EUR
amem	Gramatika ABC Mempraktikilo (oefenboek)	17,11 + 5,00 EUR	.....	EUR
progz	Zakwoordenboekje	3,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
leks1	Leksikaj ekskursoj dua volumo	14,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
leks2	Leksikaj ekskursoj tria volumo	15,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
fesp	Fundamento de Eo, nederlanda	10,00+ 3,00 EUR	.....	EUR
unua	Unua libro	5,00 + 3,00 EUR	.....	EUR
progl	Leerboek Esperanto Programita	5,50 + 5,00 EUR	.....	EUR

Internationale lidmaatschapsbijdragen:

jl	lid UEA met toegang tot jaarboek	44,00 EUR	.....	EUR
	☐ 11-19 j. ☐ 22-25 j.	11,00 EUR / 22,00 EUR	.....	EUR
jl + e	lid UEA met Esperanto-revuo en toegang tot jaarboek	74,00 EUR	.....	EUR
z	Societo Zamenhof	+ 148,00 EUR	.....	EUR
ipr	ILEI + Internacia Pedagogia Revuo			
	☐ rete ☐ papere	14,50 EUR / 27,00 EUR	.....	EUR
eiprj	ILEI + IPR kaj Juna Amiko	25,50 EUR / 42,00 EUR	.....	EUR
nu	INOE + Naturista vivo	15,00 EUR	.....	EUR
tv	TEVA + Esperantista veg.	10,00 EUR / 20,00 EUR	.....	EUR
at	ATEO + Ateismo	10,00 EUR / 12,00 EUR	.....	EUR
ek	IKUE + Espero Katolika	20,00 EUR / 30,00 EUR	.....	EUR
	TOTAAL	.....	EUR	

Ik betaal

Ik betaal het totaal op één van de volgende rekeningen van de Vlaamse Esperantobond vzw: IBAN BE66 0000 2653 3843, IBAN BE31 4025 5105 3155, **en zend dit formulier aan de Vlaamse Esperantobond vzw, Lange Beeldkensstraat 169, 2060 Antwerpen.**

Ik betaal het totaal aan mijn Esperantogroep (zie blz. 1) **en zend dit formulier ook aan hen.**

Ik heb een tegoed op mijn rekening bij FEL, gelieve mijn rekening te debiteren.

Noten:

- Een lid van de Vlaamse Esperantobond vzw is automatisch ook gewoon lid van de dichtsbijzjnede plaatselijke Esperantogroep. Wenst u lid te zijn van een andere groep, plaats dan een kruisje in het vierkantje achter de naam van die groep.
- Leden en steunende leden van de Vlaamse Esperantobond vzw (FEL) krijgen een gratis abonnement op het tijdschrift Horizontaal.
- Bij een familiaal lidmaatschap is iedere 2de en volgende persoon die op hetzelfde adres woont, lid. Er wordt slechts één tijdschrift per adres verzonden.
- Jongeren tot en met 29 jaar worden automatisch lid van de Vlaamse Esperantogroep (FLEJA).
- Giften aan de Vlaamse Esperantobond vzw komen vanaf 2023 zeer waarschijnlijk NIET MEER in aanmerking voor belastingvermindering. Wil je nog een schenking doen, doe dat dan VOOR 1 januari 2023. Neem contact met ons op voor meer info.**

BESTELFORMULIER - 3

ALIĜILO IFEF 2023 ANTVERPEN

Kongresa numero:

por la 74a kongreso de IFEF (Internacia Fervojista Esperanto-Federacio), organizita de FEL (Flandra Esperanto-Ligo) de la 6a ĝis la 12a de majo 2023 en Antwerpen (Belgio).

Adreso de la LKK: Yves Nevelsteen, Ten Dorpelei 4 bus 2, 2640 Mortsel (Belgio)

Retadreso: info@ifef2023.net Retejo: <https://ifef2023.net>

Bankokonto nome de IFEF2023 /BAN BE21 0637 1581 8003 BIC GKCCBEBB

Mi aliĝas al la 74a IFEF-kongreso, Antwerpeno, Belgio, 06-05-2023 ĝis 12-05-2023

☐ S-ro	☐ S-ino	☐ Neindikita	☐ IFEF-membro
☐ Ĉiomanganto	☐ Vegetarano	☐ Vegano	☐ Handikapulo
Antaŭnomo: Familia nomo:			
Strato + numero:			
Poŝtkodo + urbo:			
Lando: Naskiĝdato (tt-mm-jjjj):			
Telefono: + Numero de identigilo:			
Retadreso:			

Kongreskotizo	ĝis 31-12-2022	ĝis 15-02-2023	poste	Sumo	
IFEF-membro	€ 95,00	€ 105,00	€ 120,00	€	
aŭ A-lando					
B-lando	€ 40,00	€ 50,00	€ 60,00	€	
aŭ familiano A-B					
aŭ junulo ĝis 30 j. A-B					
Ne IFEF-membro	€ 115,00	€ 125,00	€ 140,00	€	
Partatempa kotizo (vizitanto)	po € 30,00 por tago			€	
Indiku la tago(j)n:	☐ 07-05	☐ 08-05	☐ 09-05	☐ 10-05	☐ 11-05

Tranoktado (kun matenmanĝo) 2-persona ĉ. € 204,00 pp
6 noktoj 4-persona ĉ. € 186,00 pp
Mi volas loĝi kun:

Manĝoj (<i>mendebaj ĝis 31/03</i>)	06-05	07-05	08-05	09-05	10-05	11-05
Pan-tagmanĝo (€ 12,00)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vespermanĝo (€ 16,00)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ekskursoj (prezoj aperos fine de januaro en la retejo)

- D1: urbovizito 07-05
- F1: vizito Train World 09-05
- T1: tuttaga ekskurso 10-05

Postkongreso (por aliĝi al la postkongreso uzu la apartan aliĝilon)

Mi interesiĝas pri la postkongreso jes ne

Mi pagos la tutan sumon (en eŭroj): €

Ĝeneralaj kondiĉoj

- Ĉiu partoprenanto, eĉ familianoj, plenigos legeble apartan aliĝilon por la kongreso kaj apartan por la postkongreso kaj sendos ĝin al la adreso de la LKK.
- Por tranoktado bonvolu sendi la pagon inkluzive bankelspezojn en eŭroj al la indikita bankokonto plej malfrue ĝis la 15a de februaro 2023. Se via propra valuto ne estas eŭro, atentu pri aldonaj bankokostoj.
- Se vi pagas por alia persono, uzu apartan aliĝilon kun la ĝustaj detaloj pri la aliĝinta persono (nomo, adreso, lando). Per via subskribo sur la aliĝilo vi prenas respondecon por tiu persono rilate al asekuro por malsano kaj akcidentoj.
- La kongreskotizo ne inkluzivas la kostojn por loĝigo, manĝoj kaj ekskursoj.
- La aliĝilo estos akceptita de la LKK nur post ricevo de la pago. La LKK tiam konfirmos la aliĝon, atribuos kongresnumeron kaj konfirmos la menditajn servojn. **La konfirmleteron bonvolu nepre kunporti al la kongreso.**
- La kongreskotizo ne estas repagebla, eĉ se la aliĝinto ne partoprenos la kongreson. La antaŭpagitaj servoj estas repageblaj post subtraho de 10% por la administrataj kostoj kondiĉe ke la LKK ricevos la malmendon antaŭ 15-02-2023. Por la malmendo de la loĝado validas aliaj kondiĉoj (vidu poste sub 'kondiĉoj de tranoktado'). Por la malmendo de la postkongreso bonvolu legi la detalojn en la aliĝilo de la postkongreso.
- La LKK havas la rajton ŝanĝi la prezojn se inflacio aŭ aliaj ne antaŭvideblaj kondiĉoj postulos tion.
- Dum registrado ĉe alveno, post kontrolo de menditaj servoj, la partoprenanto ricevos nomŝildon kun nomo kaj kongresnumero kaj la kongresdokumentojn.
- La kongresejo ne disponas pri parkejo.

Kondiĉoj de tranoktado kaj manĝoj

- La tranoktadon en la junulargastejo eblas mendi **nur por la tuta kongreso**. La pago por la tranoktado devas atingi nin ĝis 15-02-2023. Kaze de malmendo de la tranoktado post 15-02-2023 validas la kondiĉoj de nuligo de la junulargastejo: nuligo malpli ol 60 tagoj antaŭ la kongreso (25% de la tuta kotizo), nuligo malpli ol 30 tagoj (50%) kaj malpli ol 7 tagoj aŭ kaze de neapero (100%). Se la lokoj en la junulargastejo estas jam elĉerpitaj antaŭ 15-02-2023, la LKK repagos la kostojn de la tranoktado.
- La LKK provos garantii loĝadon kaj manĝojn en la junulargastejo ĝis 15-02-2023 kondiĉe ke restas liberaj lokoj. Post tiu dato la partoprenanto devos mem okupiĝi pri sia loĝado kaj siaj manĝoj.
- Se vi mendas liton en la junulargastejo, bonvolu indiki kun kiu vi volas loĝi. Aliel la LKK decidus pri via(j) kunĉambro(j).
- La tranoktado en la junulargastejo inkluzivas matenmanĝon. La aliajn manĝojn vi povas mendi aparte sur la aliĝilo. Atentu ke vi mem devos **kunporti bantukojn** aŭ lui ilin surloke (€ 1,5 por semajno). Litotukoj ĉeestas.

Mi konsentas/ne konsentas kun publikigo de mia nomo en la listo de la kongresanoj.
 Mi konsentas/ne konsentas kun publikigo de mia foto.
 Mi konfirmas ke mi konsentas kun la kondiĉoj kaj deklaras ke mi havas assekuron kontraŭ malsanoj kaj akcidentoj dum mia restado en la kongreso.

Loko kaj dato:

Subskribo:

Ĉambro-mendilo

La LKK rezervis (ĝis 15-02-23) limigitan kvanton da dultitaj kaj kvarlitaj ĉambroj en la junulargastejo kie ankaŭ okazos la kongreso. Ni akceptos mendojn nur por la tuta kongressemajno. La LKK nur garantias 66 litojn. Bedaŭrinde ne ekzistas unutilaj ĉambroj en la junulargastejo.

Kiam ne plu estas liberaj ĉambroj, vi devos mem mendi lokon en hotelo aŭ trovi alispican tranoktejon. La LKK provos helpi vin dum la serĉado. Kiam la prezoj por 2023 estos konataj, la LKK metos en la reton kelkajn proponojn por hotelĉambro, indikante la komfortan nivelon kaj la distancon al la kongresejo.

ATENTU: jam nun konsiderinde multaj hotelĉambroj estas rezervitaj por majo 2023 ĉar majo estas turisma monato. Krome, homoj ne povis vojaĝi en 2020-2021 kaj sekve vojaĝos en 2022-2023. Pro tio, la LKK tre konsilas al vi kiel **eble plej frue mendi loĝlokon**.

Adreso de la kongresejo: Jeugdherberg/Junulargastejo Pulcinella, Bogaardeplein 1, B-2000 Antwerpen. Tel. +32 3 234 03 14, retadreso: antwerpen@vjh.be

Prezo en dultita ĉambro (6 noktoj): € 204,00

Prezo en kvarlita ĉambro (6 noktoj): € 186,00

Se vi ne indikos kunĉambro(j)n, la LKK provos fari la elekton.

Mangoj (mendebaj ĝis 31.03.2023)

Ekde sabatovespero 06-05 vi povos mendi tagmanĝon kaj/aŭ vespermanĝon ĝis 11-05. Ne necesas loĝi en la junulargastejo por kunmanĝi sed necesas mendi sur la aliĝilo kaj antaŭpagi la deziratajn mangojn. Vi ne nepre devas mendi ĉiujn mangojn. Eble vi ekskursos kaj ne mangos surloke iun tagon. Se vi havas specifajn mangó-alergiojn, bonvolu indiki ĉi tie:

Prezo de la tagmanĝo: € 12,00 Prezo de la vespermanĝo: € 16,00
 (pano kun surmetaj kaj supo) (triplada mangó)

Partatempa kotizo

Eblas viziti la kongreson dum unuopaj tagoj. La prezo estas po € 30,00 por tago. En la aliĝilo vi indiku kiun tagon aŭ kiujn tagojn vi volas partopreni. Tiu kotizo ne inkluzivas la mangojn. Partatempa loĝado ne eblas en la kongresejo.

Provizora programo

Sabato 06-05	Alveno kaj akcepto Interkona vespero
Dimanĉo 07-05	Mateno Posttagmezo Vespero
Lundo 08-05	Mateno Posttagmezo Vespero
Mardo 09-05	Mateno Posttagmezo Vespero
Merkredo 10-05	Tuttaga ekskurso per buso al la haveno de Antverpeno kaj al la muzeo de la vaporfervojo en Maldegem Ni veturos tie per vaportrajno
Ĵaŭdo 11-05	Mateno Posttagmezo Vespero
Vendredo 12-05	Forveturo al la postkongreso en Charteroi

Ekskursoj

D1 - Dimanĉo 07-05-2023 (duontaga ekskurso): gvidata vizito al la urbo Antverpeno kaj la centra stacidomo.

F1 - Mardo 09-05-2023 (duontaga ekskurso): faka ekskurso trajne al Train World en Schaarbeek (Bruselo).

T1 - Merkredo 10-05-2023 (tuttaga ekskurso): vizito buse al la haveno kaj veturado per vaportrajno en Maldegem kun tagmanĝo Ne mendu tagmanĝon por tiu tago.

Postkongreso

La postkongreso okazos en Valonio de la 12a ĝis la 15a de majo 2023. Bonvolu indiki en tiu ĉi aliĝilo ĉu vi interesiĝas pri la postkongreso. En la retejo vi trovos APARTAN aliĝilon kie vi povas specifi la detalojn kaj trovi priskribon.

Pliaj informoj ĉe Michèle De Meyere michele.villers@hotmail.com

LINGVO

75 JAAR VERENIGDE NATIES: WAT MET DE COMMUNICATIE? EPISODE 2

Droom ik? In de geschiedenis waren er altijd denkende dromers. Zijn we nog ver verwijderd van de realisatie van de eeuwenoude droom van de weldenkende mensheid om internationale communicatie op te lossen door middel van een **neutrale** hulptaal? In de afgelopen eeuwen werden veel pogingen ondernomen om een **hulptaal** voor de hele mensheid te creëren, naast de moedertaal. Serieuzen denkers hebben daaraan hun bijdrage geleverd zoals René Descartes, Benedictus de Spinoza, Albert Einstein en vele anderen.

Wat zijn we met 6000 talen in de wereld als die helemaal niet efficiënt zijn voor internationale communicatie? Daarvoor hebben we een **supranationale taal** nodig die aan geen enkel land kan toebehoren. Bestaat die dan? Ja toch: Esperanto.

Vaak wordt erover gesproken alsof Esperanto een internationale taal zou zijn. Maar is dat geen contradictio in terminis? Esperanto is helemaal niet bedoeld om tussen naties, landen te fungeren. Ze heeft eerder de bedoeling om daarboven te staan en de taal te zijn van de wereldburgers. Immers, als men talen tussen naties zou willen laten fungeren, dan zou er allicht een taaloorlog komen met het bijbehorende geweld. Bijvoorbeeld zouden heel wat Fransen nog liever doodvallen dan Engels te leren en misschien omgekeerd. Kortom, het kan hoegenaamd geen internationale, noch etnische taal zijn. Wel een supranationale taal. Net als de Europese Unie als instelling supranationaal is, geldt hetzelfde voor de Verenigde Naties. Het zijn allebei supranationale instellingen die boven de naties staan.

Van alle **rationeel gecreëerde** taalprojecten bleef er één levend en succesvol: **Esperanto**. (Betekent ‘degene die hoopt’)

“Qua uitdrukking kan geen enkele nationale taal, die ik ken, zich meten met Esperanto”,

legt taalkundige Paul Ariste uit, die naast Esperanto nog enkele tientallen andere talen kent.

De **hulptaal Esperanto** geeft mensen na eeuwen eindelijk meer waardigheid, meer **gelijkwaardigheid** en gevoel dat leidt **tot** een inclusieve samenleving. Maar hoevelen onder ons weten dat al in 1954 is besloten een supranationale taal, met name Esperanto, te gebruiken als hulptaal in de schoot van de Verenigde Naties? De Montevideo-resolutie, op 10 december 1954, door de Algemene Conferentie van UNESCO ondersteunt officieel de geconstrueerde taal Esperanto als **supranationale hulptaal**. De resolutie was het resultaat van een lange campagne van Ivo Lapenna. Dienen we als een ethische verplichting niet te streven naar waardigheid, gelijkwaardigheid en inclusieve samenlevingen, om uiteindelijk de **duurzame ontwikkelingsdoelen**, SDG’s, te halen?

Lejzer Zamenhof (1859-1917), een Poolse oogarts, was de eerste constructeur van de supranationale hulptaal Esperanto. In een rapport getiteld *Esperanto als internationale hulptaal*, gepubliceerd in 1922, kunnen we vinden:

“Met stellige zekerheid kan worden gezegd dat Esperanto acht tot tien keer gemakkelijker te leren is dan welke vreemde taal ook.”

Esperanto is een supranationaal geconstrueerde taal die als ‘lingua franca’ wordt gebruikt door mensen uit minstens 120 landen over de wereld. Esperanto helpt een neutrale brug te slaan tussen culturen en sprekers. Esperanto vereist een ‘korte’ leerperiode om bruikbaar te zijn en wordt dus gepresenteerd als een efficiënte en economisch rechtvaardige oplossing voor het probleem van communicatie tussen mensen van verschillende moedertalen. Communicatie via een neutrale hulptaal wordt werkelijkheid als...

Sneller aan te leren en middel tot vredeshandhaving

Esperanto is een agglutinerende taal waar woorden samen een rijke en precieze woordenschat vormen uit een beperkt aantal lexicaal wortels en affixen (voor- en achterzetsels).

Deze eigenaardigheden maken het gemakkelijk aan te passen aan de meest uiteenlopende vereisten en vergemakkelijken het leren op 'elke leeftijd'... Laten we niet vergeten dat de grammatica van Esperanto slechts drie pagina's lang is. Terwijl de meeste etnische talen een heel boek nodig hebben. En het ergste is dat er zoals bv. in het Frans ongeveer 4000 uitzonderingen zijn. En in het Engels is het daar anders? De letter 'i' wordt wellicht op 20 verschillende manieren uitgesproken!?

Wie van de lezers is ervan op de hoogte dat er over de hele wereld elke dag een conferentie, een bijeenkomst, een symposium in Esperanto is? Men kan ze vinden op internet. Zelfs sommige universiteiten hebben Esperanto als voertaal. Weet u dat Esperanto in de Russische Federatie al enkele jaren wordt erkend als een hulptaal die op scholen onderwezen kan worden...? Er zijn nog meer landen in deze situatie, maar het leidt ons hier te ver.

De JUSTO-Universiteit heeft samen met de Russische Esperanto Unie een lijst opgesteld van personen die veel ervaring hebben met het onderwijzen van Esperanto. Deze mensen zijn bereid om een wekelijkse cursus te realiseren voor het onderwijzen van de basisprincipes van Esperanto voor leraren van scholen en hogescholen. Na die cursus zullen de leraren zelf lesgeven op scholen en hogescholen, reeds tegen betaling.

Is het vreemd dat dictators als Adolf Hitler en Jozef Stalin Esperanto verboden hebben? Om evidente redenen is het beter om niet te kunnen communiceren met de zogenaamde "vijand". Dan kan duidelijk worden dat volkeren niet elkaars vijanden zijn, maar alleen hun leiders. Esperanto heeft inderdaad een rol als **vredehandhaver**: zodra zogenaamde "vijanden" met elkaar kunnen spreken, komt vrede... dichterbij, niet misleid door leiders die zich meer zorgen maken over macht en prestige dan over hun eigen volk. Bovendien is een supranationale taal onverenigbaar met nationalisme.

"Nationalisme is een in de 19e eeuw ontstane politieke ideologie die stelt dat de staat als politieke eenheid moet voortvloeien uit de natie als historisch gegroeide sociaal-culturele eenheid. Dit kan gepaard gaan met een idee van **exceptionalisme**, wat de eigen nationale identiteit afgrenst tegenover andere naties."

Dit laatste is in tegenspraak met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Er is dus een taalkundig alternatief dat al honderd jaar bestaat, maar gaan we verder zoals we de afgelopen decennia hebben gedaan, zonder rationele basis en in niet gelijkwaardige talen? In de Europese Unie wordt, naargelang de bron, 10 tot 40% van de hele begroting gebruikt voor vertaling! Gaan we op die **irrationele manier** verder te werk? Wie betaalt uiteindelijk de rekening? Of is het gewoon geld van de burgers verspillen en inefficiënt zijn? Alle processen vertragen of op pauze zetten wanneer er iets is dat nog niet vertaald is in alle talen? Is dat efficiënt?²

Esperanto is een speciale taal omdat die is ontworpen om gemakkelijk (en goedkoop) te worden geleerd, zodat 'iedereen' **toegang zou kunnen hebben tot de wereldwijde gemeenschap**: een gemeenschap van wereldburgers. De UNESCO, Wikipedia, Google, Facebook, Duolingo en vele andere wereldwijde en online organisaties erkennen en/of gebruiken Esperanto. Wat vond ik tijdens het zoeken op het wereldwijde web? Ik kreeg ongeveer 2.050.000.000 resultaten in 0,78 seconden met betrekking tot Esperanto! Kan men hier in alle ernst naast kijken en voortdoen zoals men gewoon is? Esperanto is dus niet alleen een droom van een grijze filosoof, maar een streven van mensen over de hele wereld: meer waardigheid, meer respect voor minderheden, meer gelijkwaardigheid. Dat alles met een supranationale taal. Zou dat niet mooi zijn?

Naar mijn mening was/is het een kapitaal falen van het hele school- en onderwijssysteem om geen **supranationale taal** aan te leren. We hebben wel veel geleerd, maar wat van belang is voor communicatie hebben we niet geleerd: een **gemeenschappelijke neutrale supranationale hulptaal** die dezelfde kansen biedt aan iedereen. Alleen dan kunnen we echte **wereldburgers** worden. Dan pas kunnen we deze duurzame VN-ontwikkelingsdoelen halen. Communicatie is een van de belangrijkste dingen van alle levende wezens, inclusief mensen. Wordt het niet eens tijd om ons als "volwassenen" te gedragen? Onze verantwoordelijkheid op te nemen voor onze daden? Of niet-daden?

Guido-Henri De Couvreur

KUNVENOJ

SUCCESVOL WERELDCONGRES IN CANADA

Twee jaar moesten we wachten op het Universala Kongreso in Montreal door de pandemie, maar de voorbije zomer is het congres dan toch kunnen doorgaan.

Relatief weinig esperantisten (ongeveer 350-400) waagden de reis naar het Canadese Montreal om er te congresseren van 6 tot 13 augustus 2022. Factoren die het deelnemen voor velen onmogelijk maakten waren vooral de hoge kosten voor de reis en het verblijf, de weigering van een Canadees inreisvisum voor heel wat landen (o.a. Cuba, Iran en Rusland) en de verplichte vaccinatie met een westers vaccin.

Anderzijds was dit relatief kleine congres een unieke kans om esperantisten van Noord-Amerika te leren kennen. Aangezien ze al een wereldtaal als moedertaal spreken (Engels of Frans), vergt het hen waarschijnlijk meer intellectuele nieuwsgierigheid en overtuiging om dan toch nog Esperanto te leren en esperantist te worden. Gevolg: geen "eternaj

komencantoj" op het congres maar stuk voor stuk bekwame esperantisten die de taal en de beweging grondig kenden en niet betrappt konden worden op de uitspraak van het Esperanto met een Engels of Frans accent. Hun mooie uitspraak droeg mijn bewondering weg omdat ze vaak geïsoleerd leven in grote landen (Canada, USA) zonder andere esperantisten in de buurt. Ook zeer positief was de deelname van relatief veel jongeren met een afzonderlijk programma.

Het congres vond plaats in de modern uitgeruste en daardoor zeer geschikte Université du Québec à Montréal, en ja, de voertaal is er Frans zoals in heel de provincie Québec (interessant gegeven voor Belgen). In de buurt was een gezellig, ouderwets theater voor de avondactiviteiten.

Door het lage aantal deelnemers waren de "gicetoj" zeer toegankelijk en ontstonden er nooit wachtrijen, alhoewel Canadezen blijkbaar graag in de rij staan voor allerlei diensten. De nieuwe organisatoren uit

Slovakije, Peter en Dorota, hebben de vuurproef met glans doorstaan en het congres goed georganiseerd.

Het congressthema “Taal, leven en grond: het decennium van de inheemse talen” is in Canada prominent aanwezig in het maatschappelijke en politieke leven. Het werd zeer deskundig uitgewerkt door Marc Fettes, vroegere voorzitter van de Esperanto-Wereldvereniging (UEA).

Doordat ik in de vergaderingen van de UEA-Komitato België vertegenwoordigde, heb ik heel wat interessante lezingen gemist, bijvoorbeeld over de taalpolitiek in Québec, mijn stokpaardje. Gelukkig kon ik me toch vrijmaken om mijn eigen lezingen te geven over interculturele communicatie (op de Maandag voor Algemene Vorming), over tweetalige scholen in Brussel (tijdens de Dag van het Leren) en over de taalsituatie in Brussel (in het Wetenschappelijk Café). Dat leverde me alvast de belangstelling op van de Canadese linguïsten die tussen België en Canada heel wat taalkundige en politieke parallellen maar ook verschillen zien.

In de Komitato van UEA werd een nieuw bestuur voor drie jaar gekozen, sterk gelijkend op het oude bestuur, maar met eindelijk ook een vrouw in de gelederen, namelijk Aurora Bute uit Roemenië. Verder kregen we daar, op mijn vraag, meer details over de verkoop van het huis in Rotterdam en de verhuizing van diensten en archief van UEA naar Slovakije en Wenen. De nieuwe (oude) voorzitter Duncan Charters stelde een ambitieus strategisch plan op voor de komende jaren, dat tijdens het congres in werkgroepen werd besproken.

Helaas werden de voorbije maanden overschaduwd door bepaalde uitspraken van leidende Russische esperantisten. Het bestuur van UEA heeft daarop besloten om de “ĉefdelegito” van Rusland uit haar functie te ontzetten en deze functie tijdelijk vacant te houden.

Een goede zaak was dat de vergaderingen van de Komitato hybride waren zodat de helft van de leden vanuit hun zetel thuis konden deelnemen, al vielen de vergaderingen voor sommige leden uit Azië wel in het holst van de nacht. Ook de wetenschappelijke lezingen waren hybride. Het congresboek was voor het eerst uitgegeven als app. Wie al een wereldcongres heeft bezocht, weet dat het onmogelijk is deel te nemen aan en te rapporteren over alle activiteiten van de congresweek. Daarom vermeld ik verder slechts enkele programmapunten die me specifiek zijn bijgebleven.

Op verzoek van het publiek werd een vragenuurtje over Oekraïne ingelast: drie Oekraïense esperantisten gaven rechtstreeks informatie over de situatie in hun land. De traditionele veiling ten voordele van TEJO (Wereld-Jongerenorganisatie) werd vaardig gepresenteerd door Hans Becklin omdat de master in het vak, Humphrey Tonkin, geveld was door covid.

Tijdens de “nacia vespero” konden we mooie Frans-Canadese volksdansen bewonderen en werd er Ierse muziek van de eerste immigranten in Canada ten gehore gebracht. De speciale gezangen en de bijbehorende instrumenten van de autochtone bevolking mochten uiteraard niet ontbreken.

Op de “internacia vespero” was er een optreden van het internationaal congreskoor dat onder de leiding van Zdravka Boytcheva een professioneel niveau heeft bereikt. Toen het koor het populaire en wondermooi eenvoudige Oekraïense lied “Brult en kreunt de wijde rivier Dnjepr” inzette, veerde de hele zaal spontaan recht uit respect voor de slachtoffers van de oorlog.

Ook was mijn belangstelling gewekt voor het theaterstuk “Teatraĵo 1910” door een artikel dat al eerder verschenen was in “Esperanto”. Ĵenja Amis, secretaris van de LKK, schreef het theaterstuk over het bezoek van Zamenhof aan Montreal in 1910. De hoofdrol werd gespeeld door de “kasisto” van de LKK. Wat een actieve LKK! Het stuk is werkelijk een pareltje en hopelijk snel te zien op YouTube.

Af en toe moesten we ook eten tijdens de congresweek. Het meest populaire fastfoodgerecht van Québec heet poutine (!) en bestaat uit frieten met kaas. Voor mij toch wat zwaar op de maag! Prijzen van gerechten zijn vermeld in Canadese dollar zonder btw, die bij betaling twee keer wordt aangerekend (federale en provinciale btw). Komt daarbij nog de verplichte fooi en uiteindelijk de wissel naar euro, zodat je eigenlijk nooit wist hoeveel geld je had uitgegeven.

Volgende zomer wordt het Wereldcongres georganiseerd in Turijn (Noord-Italië), wat alvast dichterbij huis is. En in 2024 gaat UEA eindelijk naar Afrika met een congres in Arusha, Tanzania. Hopelijk kunnen we er dan ook bij zijn.

Link van de congreskrant “Kongresa Sciulo”:
<https://uea.org/kongresoj/UK/2022>

Kristin Tytgat

MOVADO

NIA DELONGE NE PLU OKAZINTA DUMTAGA KUNVENO

Efektive, dum la lastaj jaroj ni regule, fidele, kunvenis la duan merkredon de ĉiu monato, vespere, ĉu por ĉeesti prelegon ĉu por diskuti pri iu temo. La nova estraro tamen volas devii de tiu kutimo, kaj ĉi-monate organizis aranĝon je la dua posttagmeze, merkredon la 14an de septembro. Temis pri «geokaŝado» preparita de Lode (Van de Velde), kaj pri postlaso de informiloj kaj libroj pri Esperanto en stratlibrokestojn, proponita de Yves (Nevelsteen).

Entute sep membroj kunvenis ĉe la stacidomo, kie Lode, informita ke neniu el ni iam aŭdis pri geokaŝado, mallonge klarigis pri kio temas. La ideo estas, per geografiaj datumoj, malkovri kaŝitajn ujojn, el kiu oni forprenas iun objekton, kaj postlasas alian, en nia kazo Esperanto-stelojn, kunportitajn de Lode. Dumvoje al la unua punkto ni malkovris komikan hazardaĵon antaŭ la «helpa malliberejo» de Lovenlo, kiun vi povas vidi sur la fotoĵo. La unua loko kie ni haltis estis la placo Quinten Metsys, kie ni postlasis informilojn en la librokeston, kaj informiĝis pri la mortpafintoj en 1902 dum la lukto por la ĝenerala voĉdonrajto.

En la urba parko Sankta-Donato ni ekkonis la Asocion de la Viroj de la Jaroj, ion tipe lovenan.

Tie estis virtuala kaŝejo kie ni serĉis statuetojn kiuj rilatas al tiu asocio. Alian fizikan kaŝejon ni, eĉ post longa serĉado per poŝtelefono kaj surloka serĉado, en la parko ne trovis. Ĉar la soifo komencis iom post iom ataki nin, ni promenadis ĝis la Granda Placo, kaj eniris trinkejon por reŝargi la bateriojn. Ĉe la Bruulparko ni trovis alian librokeston, kaj haltis antaŭ la Esperanto-arbo por fari fotoĵon. Pliajn geokaŝadaĵojn ni ne plu trovis, kaj la postaj sur la mapo indikitaj librokestoj bedaŭrinde ne plu ekzistis. En la restoracio Noordoever, ĉe la kanalo de Lovenlo, atendis nin bongusta vegetarana vespermanĝo por fermi nian plej longan kunvenon en jaroj. Ni vere bonŝancis pri la vetero, ĉar dum la tuta posttagmezo nur iomete pluvis. Kiel diris poste Nicky (Janssen):

“Ĵes mi ĝuis la posttagmezon kvankam mi malsekis, malvarmis kaj malrapidis tra la tuta tago. Kaj Ĵes la manĝo estis plezurplena! Ni returnis grupe kaj piede al la stacidomo, adiaŭis amike, kaj sekure atingis nian hejmon.”

Tiu ĉi kunveno estis bela, sukcesa iniciato de la nova estraro. Gratulojn!

Ivo Schenkel

EL LA ESPERANTA GAZETARO

Unesko Kuriero

La plej freŝdata numero de UNESKO-Kuriero kiu lastatempe aperis en Esperanto-traduko pritraktas la restarigon de biodiverseco tra la mondo, per artikoloj pri indiĝenaj popoloj kaj la natura mondo, insulaj medioj, kaj la restarigo de la natura medio en Afriko kaj aliloke. La Esperanto-eldono de la Kuriero estas regule eldonata de la Ĉina Internacia Eldona Grupo sub aŭspicio de Universala Esperanto-Asocio kaj sub redakto de Chen Yi. Aldone al la ses oficialaj lingvoj de UNESKO kaj al Esperanto, la Kuriero aperas en la kataluna, korea kaj portugala."

https://uea.org/revuoj/unesko_kuriero

Tajpi Windows 11

In het Esperantoalfabet bestaan er zes diakritische tekens die je niet zomaar kan typen met een azerty- of qwertytoetsenbord: ĉ, ĝ, ĥ, ĵ, ŝ en ŭ. Tajpi is een programma dat je toelaat om deze tekens eenvoudig te typen zonder de toetsenbordindeling van je systeem aan te passen. Het installatiebestand en de installatieprocedure zijn door het team van Komputeko geverifieerd in september 2022. Alles lijkt perfect te werken, ook op de nieuwste Windows 11.

<https://komputeko.net/tajpi>

Bicikla aventuro en la baltaj landoj

En aŭgusto 2022 Matthieu Deplantes faris 650-kilometran biciklan vojaĝon en la baltaj landoj. Li faris tre spektindan videon pri tiu sperto.

<https://mallonge.net/bicikle>

La vivo de Zamenhof

Jean-Pierre Cavelan estas pentristo el urbo Nico en suda Francio. Unu el liaj daŭraj projektoj estas krei bildrakonton pri la vivo de Zamenhof en formato adaptita al nunaj poŝtelefonoj. Konatiĝu kun la verkisto kaj lia laboro per interesa intervjuo, kaj mem rigardu kaj sekvu la progreson de la bildrakonto kaj ĝian tradukon en Esperanton!

<https://mallonge.net/vivo-zamenhof>

DUNGANONCO

Wil jij werken voor en in het Esperanto en daarbovenop nog eens betaald worden? Grijp je kans. De Vlaamse Esperantobond vzw zoekt een administratief medewerker voor haar kantoor in Lange Beeldekensstraat 169 te Antwerpen (80% tewerkstelling, contract van onbepaalde duur).

De ideale kandidaat (m/v/x) kan:

- Zelfstandig werken: je werkt vaak alleen (maar tijdens je opleiding laten we je uiteraard niet alleen!), een goede planning en zelfdiscipline zijn onontbeerlijk.
- Vlot communiceren: je werkt voor en samen met zeer verschillende betrokkenen: leden, klanten, bestuur, leveranciers enz.
- Nauwkeurig zijn: de (financiële) administratie vraagt aandacht en respect voor cijfers, regels en deadlines.

De werktalen zijn het Esperanto en het Nederlands, kennis van Frans en Engels is een meerwaarde. Wees leergierig, proactief en gedreven door de wil om de toekomst van dit belangrijk centrum van de Esperanto-cultuur te verzekeren. Interesse? Stuur je motivatiebrief met cv naar veb@fel.esperanto.be. Vragen over deze functie? Contacteer veb@fel.esperanto.be. Meer weten over de Vlaamse Esperantobond? Bezoek onze website www.esperanto.be/fel/nl.

JONGERENCONGRES IN NEDERLAND

Het eerste IJK sinds 2019 vond de voorbije zomer plaats in Westelbeers (Nederland). Er waren 233 deelnemers uit 30 landen. Libera Folio vroeg de hoofdorganisator, Rogier «Roĉjo» Huurman, om over de bijeenkomst te vertellen. We publiceren graag een samenvatting.

Wat waren de successen van IJK 2022?

– Mijns inziens en op basis van de reacties van deelnemers waren het avondprogramma en de congreslocatie dé positieve punten. De locatie was erg ruim, met gelegenheid om te wandelen, te kamperen en een meer om in te zwemmen, en toch waren alle hoofdgebouwen heel dichtbij: je kon in een minuut van de disco naar de bar lopen en omgekeerd, en veel mensen hebben daarvan gebruikgemaakt. De kamers waren niet de meest luxueuze en de eenpersoonskamers waren snel uitverkocht, maar een plek met luxueuzere kamers zou niet binnen het budget van de IJK hebben gepast. Tijdens een goed IJK kom je alleen naar je kamer om te slapen.

– Volgens onze statistieken gaf 25% van alle deelnemers aan nieuwkomer te zijn. We hebben dus zeker veel nieuwe mensen bereikt. De eerste dagen was er een beginnersprogramma en een cursus voor gevorderden. Er waren gezinnen met kinderen, er waren jongeren, semi-jongeren, mensen van middelbare leeftijd en er kwamen verschillende ouderen op bezoek, dus ik denk dat we een redelijk open en gevarieerd congres hebben aangeboden.

– In dit IJK hebben we enkele nieuwe dingen uitgeprobeerd, zoals een bliksemwachtrij bij de receptie (voor wie al betaald had en alles al geregeld had), themadisco's, jeugdbewegingskermis, nachtfrituren en reizen in groep naar het congres. Naar mijn mening waren ze allemaal een succes, we zullen ze aanbevelen aan de volgende teams in de *Kongresa Komisiono* van TEJO.

Welke dingen konden beter?

– In de eetkamer hebben we een groot papier opgehangen met drie kolommen: «Lof», «Klachten» en «Klachten over eten». Alle drie de kolommen waren gedurende de week volledig gevuld. Hoewel niemand van de honger is omgekomen, slaagden we er niet in om de mensen tevreden te stellen over het eten, vooral de eerste dagen niet. Het avondeten was warme soep met brood en beleg, maar door een miscommunicatie waren

de porties aanvankelijk te klein en de wachtrijen lang.

– De grootste uitdaging waren de annulaties van deelnemers aan onze musical. Sommige muzikanten konden nog altijd niet naar het IJK komen door de covidmaatregelen, een van hen moest zelfs op het laatste moment verstek geven wegens ziekte. Voor elke rol hadden we reserveacteurs voorzien, maar het bleek in de praktijk allemaal moeilijk haalbaar. Een ander obstakel waren de tijdzones: met een acteur uit Nieuw-Zeeland, twee uit Amerika en de rest uit Europa, was het erg moeilijk om een geschikt moment te vinden om samen online te oefenen.

Ivo Miesen heeft heel veel foto's genomen tijdens IJK. Je kan ze bekijken in zijn online album; zie <https://ijk2022.tejo.org/fotoj-kaj-filmetoj/>

Bron: <https://www.liberafolio.org/2022/09/01/muzikalo-kronis-la-unuan-postpandemian-ijk/>

Positief effect

Het IJK in Nederland heeft een zeer positief effect gehad op de Esperanto-jongerenbeweging in onze regio. Hoofdorganisator Rogier Huurman wist niet alleen een prima IJK-bezoek te organiseren, maar bovendien bleef men in de Telegram-groep van het congres enthousiast chatten en plannen maken voor de toekomst. Met 394 leden heeft die meer leden dan er deelnemers waren op het IJK. Vijftig jongeren hebben zich al aangemeld voor de KKPS-bijeenkomst die in oktober plaatsvindt in Delft, en aan het einde van het jaar staat een Junulara Esperanto Semajno gepland. Een honderdtal jongeren gaan daar samen oudejaar vieren. Zo groeit onze beweging effectief!

Yves Nevelsteen

La 17an de decembro ĉiuj belgaj Esperantokluboĵ kune festos la tradician Zamenhoffeston en Ostendo. La loka grupo La Konko invitas vin; ili planas aperitivon, komunan manĝon, paroladojn, koncerton, librosservon kaj tombolon. Bonvenon!
<https://eventaservo.org/e/zamfesto2022>

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra Esperanto-Ligo

Lange Beeldekensstraat 169, BE- 2060 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00
info@fel.esperanto.be, www.esperanto.be

Belga Esperanto-Federacio (BEF): Kristin Tytgat, kristin.tytgat@skynet.be
www.esperanto.be/bef

ILEI-Belgio (Esperanto-leraars): Marc Cuffez, Torhoutsesteenweg 453/3, BE-8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, flandrio@hotmail.com
www.ilei.info

Verdaj Skoltoj

p/a Valère Doumont, Rue des Champs, 3 5060 Sambreville, tel.: 0485 517 552; info@verdajskoltoj.net - www.verdajskoltoj.net

Valona Esperanto-asocio, V.Esp-o

p/a Jean Annet, Rue de la Terre Franche 31 - 5310 Eghezée, tel.: 0495 10 32 30, esperanto.wallonie@gmail.com

Esperantista Brusela Grupo vzw (EBG) sekretariejo: p/a Yves De Keyzer, Perkstraat 78, BE-1630 Linkebeek tel.: 0498 04 00 95; sekretario@esperantobruselo.org - www.esperantobruselo.org/nl
Françoise Pellegrin, Eiklaan 14, BE-1640 Sint-Genesius-Rode

Esperanto Nederland, sekretaris, Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen, tel.: +31 (0)50 5718842
sekretario@esperanto-nederland.nl
www.esperanto-nederland.nl/groepen

Hoofdkantoor van de Esperanto Wereldvereniging/Centra Officejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, tel.: +31(0)104 361 044, uea@co.uea.org - www.uea.org

Bestuursleden van FEL

Voorzitter: Nicky Janssen
Ondervoorzitter: Ivo Vercammen †
Secretaris: Piet Glorieux
Penningmeester: Kevin De Laet
Bestuursleden: Yves Nevelsteen, Johan Van Eenoo

Contactadressen in Vlaanderen

www.esperanto.be/groepen

ANTWERPEN

Esperanto-Antwerpen, p/a Lange Beeldekensstraat 169, BE-2060 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00 www.esperanto.be/antwerpen
esperanto-antwerpen@esperanto.be
La Verda Stelo: Klaas Dijkstra (voorzitter)

BRUGGE

Paco kaj justeco, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, BE-8310 Brugge, tel.: 050 67 51 78, heidi.goes@gmail.com
<https://paco-kaj-justeco.weebly.com>

GENT

La Progreso, Katja Lödör, Peter Benoîtlaan 117, BE-9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, gentsperanto.be - www.esperanto.be/gent

KALMTHOUT

La Erikejo, Mireille Storms, Douglaslaan 14, BE-2950 Kapellen, tel.: 03 666 83 19, mireillestorms@hotmail.com
<https://laerikejo.wordpress.com>

KORTRIJK

La Konkordo, Piet Glorieux, Pastoor Blanckestraat 8 bus 0201, BE-8610 Kortemark, tel.: 0472 25 79 18, piet.glorieux@gmail.com, Jean-Pierre Allewaert, Leeuw van Vlaanderenlaan 35/0011 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96, esperantokortrijk@hotmail.com
www.esperanto-kortrijk.info

LEUVEN

Esperanto 3000, Myriam Van der Steen, Albert Stainierstraat 1, BE 3001 Heverlee Tel.: 0497 47 35 38 info@esperanto3000.be
www.esperanto3000.be

LIMBURG

Limburgse Esperantovereniging
Henri Schutters, Panhovenstraat 10, BE-3930 Peer, tel.: 011 63 55 92, henri.schutters@skynet.be
www.esperanto.be/limburg

OOSTENDE

La Konko, Anne Brabant, Duinenstraat 74 /0201 BE-8400 Oostende, tel.: 059 44 82 50 anne.brabant@telenet.be
www.esperanto.be/oostende

ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK

TIENEN

Esperanto Numismatiek Vereniging (ENA) Info: Bert Boon,, Merelhof 8, BE-3300 Tienen, tel. en fax: 0472 73 48 30 bert.boon@skynet.be

www.esperanto.be/horizontaal

Giften vanaf 40,00 euro aan de VEB komen in aanmerking voor belastingvermindering.